

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Correctio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

zue eripui, &c. Et possunt hæc fieri in facie eius personaliter audietis, vel videtis, & literis, seu libello, vt ad ipsum deueniant, possunt etiam fieri in absentia, verbis, vel signis, vt ad eius notitiam deueniant, sicut esset detur, pate hostium, pingere cornua, & huiusmodi, vt illius honorem minuunt.

2 CONTUMELIA, & conuitium, sumpta formaliter, sunt peccata mortalia, quia quantum in se est, lædunt bonum honoris proximi, & hoc est, quando ex intentione dehonorandi sunt, nisi ex imperfectione actus, vel in primo motu, vel pro re minima, quia sic veniale peccatum esset. Si vero non adsit intentio dehonorandi, tunc non est mortale, quia non est formaliter contumelia, sed materialiter, nisi quando ex hoc notabilis dehonora ratio proximi sequeretur. Debit enim proferens contumeliam quid posset ex hoc provenire, advertere. Caie. ibi.

3 Quid fecit contumeliam, vel conuitium alteri: secundum Nicol. de Ly. tenetur per se, vel interpositam personam, dicere iniuriato culpam suam, vel saltem æquipollentia signa ostendere, nisi constet iniuriatum remisisse ei, nisi sit prælatus, vel paterfamilias, qui in corrigendo excesserint modum, vt domin. Aug. in regula. Si tamen hoc fecerunt correctionis gratia, & non liuore vindictæ. Et secundum Vmb. debet citò satisfieri, sicut in restitutione. Hoc tamen intellige, quando contumelia est publica, secus quando esset secreta, quò ad iniuriatum.

4 SYSTEMARE contumelias, quò ad præparationem animi, semper bonum est, & ad hoc tenemur: secundum Thom. supra, non tamen quando cedunt in malum animæ irrogantis, quia ob hoc fit audacior, vel quando ex sufferentia profectus aliorum impeditur: secundum Gre. homel. 9. super Ezech. infra, Vindicatio, per totum. Corrigentes in dicendo contumelias, debent esse discreti, quia ex

indiscretionem, possent mortaliter peccare.

CORRECTIO.

1 CORRECTIO, qua subditi à suis superioribus debent corrigi, siue per punitionem in facto, siue per correctionem in verbo, si omittatur ab ipsis superioribus, siue prælatis ecclesiasticis, quando, sicut, & vbi oportet, proculdubio mortale peccatum est, nisi propter imperfectionem actus, quia præceptum de hac correctione, est de actu iustitiæ necessariæ ad bonum, præcipue publicum. In casibus autem singularibus non facile potest regula assignari, quia quandoque propter aliquod bonum reipublice prætermittitur, & propter aliquam aliam causam rationabilem incidentem, ideo in administrante huiusmodi iustitiam, & correctionem, necessaria est magna prudentia, & bona conscientia, quam spiritus sanctus dirigit.

2 CORRECTIONIS fraternæ præceptum, cum sit affirmatiuum, nõ semper obligat, sed quando est articulus necessitatis, sicut dare elemosynam: ideo quando aliquis est in mortali, & credis te ei posset prodesse, probabilitet ipsum corrigendo, & non vis corrigere, mortaliter peccas, sicut si morientem fame, potens non pascis. Si autem ex sola negligentia, vel quia non speras correctionem, vel quia times ne peior fiat hoc omittis, nõ peccas mortaliter, nisi tanta esset negligentia, & proximi necessitas, quod ratione notabilis damni proximalis, & magnæ negligentie, esset mortale, ac si ex intentione fecisses. Contra enim proximi charitatem esset.

3 SI quis dimittat correctionem fraternam de peccato mortali, quando tenetur facere, vel propter timorem damni temporalis, vel infamiæ, vel pænæ corporalis, peccat mortaliter, quia salutem animæ postponit his, quod est contra charitatem: secundum Thomam, vbi supra, & Richard. in 4 sentent. distinctio. 19. Si autem differt correctionem: quia expectat tempus magis congruum, prudenter facit,

facit, quia omnia tempus habet. Si autem præmittit correctionem de veniali propter humanum respectum, non peccat mortaliter, nisi illud esset periculosum valde ad mortale. Idem quando timore retrahitur à correctione de mortali, non tamen est tantus timor, quod si omnino crederet peccatorem à peccato retrahere, quod propter talem timorē cessaret à correctione, tunc tamen venialiter peccat. Intelligo etiam prædicta quando occurrunt nobis corrigendi. Non enim debemus quærere corrigendos. Ex San. Thom. in 4. sentent. supra, & secunda secunda. quæstio. 33. a. 2. & ex Richard. & Petr. de Palud. in 4. Et hoc præceptum etiam extenditur ad inferiores, respectu superiorum, quos tenentur corrigere cum reuerentia tamen, & humilitate: secundum Thomam ibi, & semper intellige teneri, quando speratur correctio, alias non. Et omnes ad hanc tenentur, quia vnicuique Deus mandauit de proximo suo.

4 T E N E N T V R etiam seruare ordinem datū à Christo. Matth. 18. secundum Tho. secunda secunda supra. a. 8. Dicit enim Christus: (si peccauerit) scilicet de præterito. Igitur de peccato futuro non debet fieri secreta monitio, sed statim potest denunciari, ut impediatur, quando aliter non potest obuiari. (In te), id est contra te, & te solo sciente. Alias quando est publicum, potest denunciari, quia non solum læsit conscientiam tuam, sed etiam aliorum. Et hoc etiam, si speraretur emendatio delinquentis, quia oportet satisfacere scandalo. Si tamen æquè & bene posset satisfieri non denunciando, non esset denunciandus. Item quando peccatum vergit in malum corporis, vel animæ aliorum, non requiritur secreta monitio, quia non tantum est in te, sed in alios, ut esset crimen hæresis, &c. aliàs secreta monitio debet præcedere denuntiationem publicam.

5 S E C V N D O quando secreta monitio non prodest, & speratur correctio,

dicat prælato, ut singulari personæ: secundum Arch. floren. & secundum Aug. in regula, quod si hoc non prodest, inducamur testes, si speratur correctio. Quarto, sit non audit eos, dicatur ecclesie, accusetur prælato, si sunt testes. Et semper seruanda est hæc regula, quod quando potes seruare conscientiam, & famam proximi, teneris si non vtrunque, relicta fama, seruare conscientiam. ex Thom. supra. & q. de veri.

6 F A C I E N S contra prædictum ordinem. Ut denunciandi prælato ante correctionem fraternam, ut frater confidatur, vel malitiosè, ut deprimatur, &c. mortaliter peccat, quia contra charitatem, & præceptum. Secus quando hoc ex simplicitate faceret, credens melius sic posse corrigi: similiter si ex cautela dicat, dum modo infamia non sequatur. ex S. Thom. supra. quæ summopere cauenda est, ne pro posse lædatur.

7 S I prælatus præcipiat aliquod huiusmodi sibi reuelandum, debet intelligi secundum ordinem fraternæ correctionis, contra quem si præcipiat, non est ei obediendum: secundum Thomam secunda secunda supra. nisi præcellerit infamia, vel semiplena probatio, ut qua est vnus testis, tunc tenetur quilibet subditus deponere quicquid scit, licet non præcellerit monitio, vel non possit probare, quia tunc venit, non ut denunciaret, sed ut testificetur. Facit c. 1. de testi. cog. cum ibi notatis.

8 S I factum sit publicum, & peccator occultus, ut quando homo mortuus reperitur, iubente prælato ante correctionem fraternam de reuelatione, non est ei obediendum, quia secundum Pet. de Pal. in 4. sen. d. 19. q. 4. peccatum dicitur publicum, quando publicum est, quis illud commiserit: non autem si effectus sit publicus, sed bene prælatus potest præcipere super veritate dicenda, & ad inquisitionem procedere, & in generali præcipere supra. Accusatio §. 24.

9 **EPI SCOP O** præcipiente reuelationem alicuius sub pœna excommunicationis, supra, Accusatio. §. 29. an. & quomodo sit ei obtemperandum, quando probatio deficit.

10 **E X I S T E N S** in peccato mortali, siue sit iudex ecclesiasticus, siue secularis, secundam quod determinat S. Th. secunda secunda. q. 60. a. 3. & Caic. ibi secunda secunda. & Tab. vel correctio. §. 4. utens officio suo in his, quæ non sunt ordinis, sed iurisdictionis: quamuis sit in mortali etiam publico, non peccat mortaliter per se loquendo, dū punit & corrigit delinquentem, sed per accidens ratione scandalum, potest peccare mortaliter, idem cum humilitate potest arguere, corrigeret, & punire: nec sequendus est S. Tho. in 7. sent. sed in secunda secunda. supra. Qui vero est in mortali, prius deberet se corrigere, & inde alios, & dū sinit in mortali, debet corrigere potius rogando, quam increpando, & maxime quādo peccatū suum est publicum: sic enim non nascitur scādalum: nihil ergo facit in hac materia peccatum mortale, sed scādalum: quod semper quantum possibile est debet vitari, ne ob malum exemplum alij infirmi ad præcepta trahantur.

11 **M V L T I** sunt casus, in quibus correctio potest dissimulari, & etiam punitio, ut quando mali à bonis non possunt discerni, quando propter talem punitioē timeretur schisma, vel scandalum, quando speratur emendatio, sine alia correctione, & breuiter quando esset aliquis bono respectus, ex quo maius bonum probabiliter speretur, tūc cessatio à correctione non esset contra charitatem, & consequenter non esset mortalis. Facit c. comestrationes. d. 14. & c. ipsa pietas 27. q. 4. c. cum quis. ibi. Et quando mali profunt ecclesie bonos excitando, & correctio non speratur, dimitti potest.

CORPORA SAN- ctorum.

12 **CORPORA** sanctorum non possunt trāsferrī de loco ad locum,

postquam tradita sunt sepulturæ perpetuæ, sine licentia Episcopi. in c. corpora de consecr. dist. 1. vide infra, Reliquiæ. §. 3.

CORPORALIA.

1 **CORPORALIA** debent esse de puro panno, lino albo, & benedicto ab eo qui potest benedicere, non de panno tincto, vel serico. c. in consuetudo. de con. d. 1. quæ non debent tangi, neq; abluī per feminas. c. sacras. 23. d. & c. nemo. de conse. d. 1. cl. 2.

2 **D I A C O N I** debent corporalia lauare, pro quibus debent peluim nouā habere, & primam lotionem in sacramento proijcere, in d. c. nemo post primā abluionem possunt lauari per moniales, & repetiari, secundum Pe. de palu. qui excusat moniales in hoc, quod tamen verum puto, ubi est cōsuetudo, quam opinionem sequitur Ca. in ver. mulier in summa.

3 **CORPORALIA** possunt consecrari per Abbatem. supra, Abbas. §. 8. & generalem ac prouincialem mendicantium ex priuilegio: supra, Consecratio. §. 12.

4 **CORPORALIA** post abluionem non indigent resecratione, licet amittis recesserit, neque si aliquantulum repetentur, non enim perdunt formam, etiam licet alius amittit ponatur.

5 **CORPORALIA** debent teneri munda, ut præcipitur de cust. eucha. c. relinqui. & cap. statuiimus. & negligentes puniti debent, & peccant mortaliter, quando ita relinquunt immunda, ut res rusticorum videantur. ut etiam d. Sil. in ver. vasa. De purificatorijs eadem videtur ratio, quantum subdiaconi ea tangant, & abluant. in ipsis enim aliquando imbibuntur stillæ sanguinis Christi.

CORPORE VITIATVS.

1 **CORPORE** vitiatus, in ordine ad ordines sacros respectu noui testamenti: secundū Asten. & canonistas, est mutilatus, id est, qui caret membro, & habens membrū debile, ut oculum cæcum, vel manum aridam, vel aliud membrū inefficax, si eo careat, mutilatus dicitur.

2 **COR-**